

Stakeholdersforum – vergadering 29 juni 2022

Tijdens deze bijeenkomst werden de volgende drie onderwerpen besproken:

1. Terugblik algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) seizoen 2022
2. Roulatie van accountants
3. CSRD – Europese besluitvorming

1. Terugblik AvA seizoen 2022

Het stakeholdersforum bespreekt enige ontwikkelingen van het AvA seizoen 2022. De presentatie is voorbereid door de vertegenwoordigers van Eumedion en de VEB.

Enige punten bij deze discussie:

1. Aandeelhoudersparticipatie is zeer hoog, wel met de kanttekening dat veel (institutionele) aandeelhouders vóór de vergadering reeds hun stem hebben uitgebracht. Noodzaak en relevantie van inhoudelijke discussie tijdens een AvA is dan minder. Desondanks zien Eumedion en VEB wel meerwaarde van de vergadering inzake bespreken laatste ontwikkelingen en afsluiten van discussies.
2. Uitbreiding van de dialoog met de accountant wordt door veel stakeholders als nuttig gezien. De NBA werkt momenteel aan een herziening van de Handreiking 1118 'optreden van de accountant in de AvA'. De NBA wijst er wel op dat de wens tot meer communicatie zorgvuldig moet worden afgewogen met eisen aan geheimhouding, communicatie buiten de AvA om etc.
3. Klimaatactieplannen zijn nog geen gemeengoed. Vanuit het stakeholdersforum wordt opgemerkt dat veel bedrijven er mee bezig zijn en dat het een belangrijk onderwerp is, er zit qua plannen en planning veel in de pijplijn, bijvoorbeeld de verificatie van de plannen door het Science-Based Targets initiative (SBTi). Klimaatrisico is ook een breed onderwerp dat niet zozeer separaat moet worden gezien en behandeld, maar onderdeel is van het bredere duurzaamheidsbeleid en de duurzaamheidsrisico's.
4. Klimaatrisico wordt niet altijd als een key audit matter gezien. De afbakening van het begrip key audit matter lijkt ook niet altijd op dezelfde wijze te worden uitgelegd door accountant en belegger. Er kan misschien een verwachtingskloof bij gebruikers ontstaan indien er geen eenduidigheid is op dit punt. Geconstateerd wordt dat klimaatrisico niet overal op dezelfde wijze is opgenomen in de controleaanpak. Dit thema wordt in de volgende vergadering van het stakeholdersforum verder besproken.
5. Inzake accountantsroulatie adviseren Eumedion en VEB om de wisselingen beter (eerder) te plannen en dat de ondernemingen meer toelichting geven over het selectieproces aan de stakeholders.

2. Roulatie van accountants

Het stakeholdersforum bespreekt de actuele situatie van accountantsroulatie.

Enige punten bij deze discussie:

1. Moeilijkheden om een nieuwe accountant te vinden. Er lijkt o.a. krapte te zijn in de beschikbare resources bij kantoren t.b.v. de roulatie in sommige branches. Tevens zijn er bedrijven die om inhoudelijke, kwalitatieve redenen moeite hebben om een (nieuwe) accountant te vinden.

2. Inzake bovenstaande punt bevat het wetsvoorstel Wta een aanwijsbevoegdheid voor de NBA. De NBA bereidt zich hierop voor, maar wijst er op dat dit een complex dossier is; tijd, kosten, aansprakelijkheid en risico's.
Vanuit het forum wordt geïnformeerd dat ook Euronext het probleem van bedrijven zonder accountant onderkent. Er is een mogelijkheid om desbetreffende bedrijven (na 18+6 maanden op het Euronext 'strafbankje') te relisten aan een niet-gereguleerde markt in Parijs. Dat is een apart segment met minder regels en dus ook minder beleggersbescherming (o.a. geen verplichte OOB-accountantscontrole).
3. Geconstateerd wordt dat zes accountantskantoren met OOB-vergunning in principe weinig is, waardoor de keuze automatisch beperkt is.
4. Diverse leden van het forum zijn van mening dat de problematiek van bedrijven zonder accountant in de eerste plaats aan de ondernemingen zelf ligt (bijv. tekortschietende interne controle e.d.).
5. Geconcludeerd wordt dat het proces van tijdig wisselen van accountant meer én op tijd aandacht moet krijgen bij de bedrijven. Het forum ziet hierin een belangrijke rol weggelegd voor Audit Committees, tijdige signalering van de controlerend accountant zelf en tijdige signalering door (vertegenwoordigers van) beleggers op de AvA.

3. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) – Europese besluitvorming

Het stakeholdersforum wordt geïnformeerd over de CSRD. Er is een landenoptie toegevoegd waarbij de externe accountant die de financiële jaarrekening controleert ook de duurzaamheidsrapportage (als onderdeel van het jaarverslag) kan controleren. Met de nadruk op kan, omdat ook andere professionals dit mogen doen in de CSRD. Overigens zijn er nog een aantal andere lidstaatopties. Tevens is er een mogelijkheid ingebouwd dat aandeelhouders het recht hebben om een extra verificatie af te dwingen op onderdelen van de duurzaamheidsrapportage door een geaccrediteerde derde partij.

Verder wordt opgemerkt dat dit stevige implicaties heeft voor het controleprogramma van de controlerend accountant, o.a. omdat er voorlopig nog geen duidelijkheid is over de definitieve inhoud van de verslaggevingsstandaarden voor de duurzaamheidsinformatie (ESRS) waarover de accountant zekerheid met limited assurance zal verstrekken. Geconstateerd wordt dat dit thema in de komende paar jaar nog verder uitgewerkt moet worden en belangrijk is voor accountants, ondernemingen en gebruikers. De NBA zal hiervoor de beroepsgroep ondersteunen.